

WET van.....,
houdende vaststelling van regels inzake het
kwekersrecht en het in de handel brengen van
zaad van verbeterde plantenrassen
(Zaadwet)

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het nodig is regels vast te stellen inzake het kwekersrecht en het in de handel brengen van zaad van verbeterde plantenrassen om grotere productiviteit te verkrijgen.

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

HOOFDSTUK 1

Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Minister: de Minister belast met de zorg voor agrarische aangelegenheden;
- b. ministerie: het ministerie belast met de zorg voor agrarische aangelegenheden;
- c. Directeur: de Directeur belast met Landbouwkundig Onderzoek;
- d. Dienst: de krachtens artikel 6 van deze wet ingestelde Zaad Inspectie Dienst;
- e. ARS: Advertentieblad van de Republiek Suriname;
- f. certificeringslabel: label of etiket ontworpen door de Raad voor verkoop van gecertificeerd zaad;
- g. gecertificeerd zaad: zaad dat voldoet aan alle vereisten voor certificering en waarvoor een certificaat is uitgegeven krachtens deze wet;
- h. gepubliceerd ras: elk plantenras dat is opgenomen in het rassenregister krachtens artikel 8;

- i. gewas: een groep van planten die geteeld wordt voor de productie in de land- en tuinbouw;
- j. in de handel brengen: bedrijfsmatig ter beschikking stellen of in voorraad houden, uitstallen, verkopen, met of zonder vergoeding aan derden afgeven;
- k. in het verkeer brengen: voor de eerste maal in de handel brengen;
- l. instandhouder: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die ervoor zorgdraagt dat een toegelaten ras in stand wordt gehouden;
- m. ISTA: International Seed Testing Association;
- n. kweker: een natuurlijke persoon, rechtspersoon of diens rechtverkrijgende die een ras door eigen arbeid heeft gekweekt of ontdekt en ontwikkeld;
- o. kwekersrecht: een intellectueel eigendomsrecht voor een nieuw plantenras;
- p. leverancier: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die, anders dan voor eigen gebruik, beroepshalve, gecertificeerd zaad in de handel brengt;
- q. producent: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die gecertificeerd zaad produceert en distribueert overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet;
- r. Raad: de Nationale Zaad Raad, genoemd in artikel 2;
- s. ras: een plantengroep binnen één botanische taxon van de laagst bekende rang, welke groep, ongeacht of volledig wordt voldaan aan de voorwaarden die deze wet stelt voor verlening van het kwekersrecht, kan worden:
 - i. gedefinieerd aan de hand van de expressie van de eigenschappen die het resultaat is van een bepaald genotype of een combinatie van genotypen;
 - ii. onderscheiden van elke andere plantengroep op grond van de expressie van ten minste één van die eigenschappen;
 - iii. beschouwd als een eenheid, gezien zijn geschiktheid om onveranderd te worden vermeerderd;
- t. rassenregister: het rassenregister, genoemd in artikel 8;
- u. technisch onderzoek: het onderzoek genoemd in artikel 13 lid 1;
- v. UPOV: International Union for the Protection of New Varieties of Plants;
- w. verpakking: een doos, fles, kist, blik, vat, kruik, zak, tas, enveloppe of elk ander voorwerp waarin zaden goed kunnen worden opgeslagen;
- x. zaad: een genetisch voortplantingseenheid die gebruikt wordt als teeltmateriaal voor de vermeerdering van een plantenras, waaronder zowel generatief als vegetatief vermeerderd plantmateriaal wordt verstaan;

- y. zaadimporteur: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die geregistreerd is bij de Raad en over een importvergunning beschikt;
- z. zaadinspecteur: degene die als zodanig is benoemd krachtens artikel 7 lid 1 van deze wet;
- aa. zaadklassen: kwekerszaad, elitezaad, origineelzaad, eerste-nabouwzaad en tweede-nabouwzaad;
- bb. zaadvermeerdering: alle activiteiten en procedures bij de gecontroleerde en stapsgewijze vermeerdering van zaad.

HOOFDSTUK 2

De Nationale Zaad Raad

Artikel 2

1. Bij deze wet wordt ingesteld de Nationale Zaad Raad die bestaat uit minimaal vijf (5) en maximaal negen (9) leden.
2. De leden worden door de Minister, na goedkeuring door de Raad van Ministers, benoemd voor een periode van drie (3) jaar met de mogelijkheid tot herbenoeming.
3. De leden worden als volgt voorgedragen:
 - a. één (1) lid door het directoraat Landbouwkundig Onderzoek van het ministerie als voorzitter;
 - b. één (1) lid door het directoraat Landbouw van het ministerie;
 - c. één (1) lid door de Zaad Inspectie Dienst;
 - d. één (1) lid door de Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut;
 - e. één (1) lid door het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Suriname;
 - f. één (1) lid door de studierichting Agrarische Productie van de Anton de Kom Universiteit van Suriname;
 - g. één (1) lid door het Bureau Intellectuele Eigendom van het ministerie belast met economische aangelegenheden;
 - h. één (1) lid door land- en tuinbouwgerelateerde organisaties en bedrijven die zich bezighouden met de productie van zaad.
 - i. één (1) lid als deskundige met kennis over zaadgerelateerde aspecten.
4. De Raad wijst uit haar midden de ondervoorzitter, secretaris en penningmeester aan. De voorzitter, secretaris en penningmeester vormen samen het dagelijks bestuur, dat de Raad in en buiten rechte vertegenwoordigt.

5. De leden kunnen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid, niet actieve participatie of terugroeping, door de Minister worden ontslagen of vervangen.
6. Het lid dat benoemd is ter invulling van een tussentijds opengevallen vacature van een ander lid, treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats het lid is benoemd, zou aftreden.
7. De leden mogen niet deelnemen aan de behandeling van zaken, waarbij zij persoonlijk betrokken zijn of belang hebben.
8. De leden dienen aan een profielschets te voldoen met als vereisten een hbo werk- en denkniveau, specifieke deskundigheid in het bijzonder in kwekersrecht, productie van zaad en het in de handel brengen van verbeterde plantenrassen, ervaring en het vermogen om een weloverwogen mening te kunnen vormen.
9. De remuneratie van de leden komt ten laste van de Staat en wordt door de Minister, na goedkeuring door de Raad van Ministers, vastgesteld.

Taken

Artikel 3

1. De Raad heeft de volgende taken:
 - a. het inschrijven van rassen in het rassenregister overeenkomstig hoofdstuk 4 van deze wet;
 - b. het toelaten van rassen overeenkomstig hoofdstuk 5 van deze wet;
 - c. het verlenen van het kwekersrecht overeenkomstig hoofdstuk 6 van deze wet;
 - d. het opstellen en bekendmaken van nationale lijsten van toegelaten rassen als genoemd in artikel 9;
 - e. het adviseren over het zaadbeleid;
 - f. het bepalen en begeleiden van de algehele ontwikkeling en de werking van de verschillende segmenten van een zaadprogramma;
 - g. het bevorderen van een goede samenwerking tussen de organisaties en de bedrijven die betrokken zijn bij zaadgerelateerde activiteiten ter verhoging van de efficiëntie bij de productie van zaad;
 - h. het toezien op de naleving van procedures en andere activiteiten die van belang zijn bij het uitgeven van gecertificeerd zaad;
 - i. het gevraagd adviseren van de Minister over:
 - i. vaststellen van het tarief voor certificering door de Dienst;
 - ii. zaadvermeerderingsbedrijven;

- iii. zaadkeuringslaboratoria;
 - iv. procedure bij het aantekenen van beroep tegen acties ondernomen door een zaadinspecteur of tegen de door de Dienst vastgestelde resultaten van kwaliteitscontrole van geproduceerd zaad;
 - v. beleid met betrekking tot de ontwikkeling van zaadindustrieën;
 - vi. uitvoeren van deze wet;
 - j. het adviseren van de Directeur bij het vaststellen van richtlijnen afkomstig van ISTA en UPOV inzake certificering en kwekersrecht;
 - k. het toezien op de implementatie van andere activiteiten die van belang of supplementair zijn in verband met de uitvoering van deze wet;
 - l. het horen van stakeholders en deskundigen.
2. De Raad verstrekt aan de Minister belangrijke informatie en documenten, ook wanneer deze vertrouwelijk van aard zijn.
 3. De Raad draagt zorg voor technische en organisatorische voorzieningen ter beveiliging van informatie en documenten tegen verlies, aantasting, onbevoegde kennisneming, wijziging en verstrekking aan derden.

Artikel 4

1. De Raad stelt jaarlijks uiterlijk op 31 maart een verslag op van de werkzaamheden, het gevoerde beleid en de financiële verantwoording over het afgelopen boekjaar. De bepalingen van de Wet op de Jaarrekening (S.B. 2017 no. 84) dienen in acht te worden genomen.
2. De Minister verleent décharge aan de penningmeester voor het gevoerde financieel beheer over het afgelopen boekjaar.
3. Het jaarverslag wordt toegezonden aan de ministers, de organisaties en de instanties die vertegenwoordigers in de Raad hebben en is beschikbaar voor eenieder die daarin inzage wenst te hebben, en wordt op de website van het ministerie geplaatst.
4. Indien gedurende het boekjaar in de begroting aanmerkelijke verschillen zijn of dreigen te ontstaan tussen de begrote baten en de werkelijke lasten, doet de Raad hiervan onverwijld mededeling aan de Minister met het verzoek financiële middelen beschikbaar te stellen.
5. De Raad stuurt jaarlijks uiterlijk op 1 mei voor de Minister een ontwerpbegroting voor het komend boekjaar samen met de geplande activiteiten met toelichting.

Artikel 5

1. Bij beschikking van de Minister worden vastgesteld:
 - a. de werkwijze van de Raad en de taakverdeling van de leden;
 - b. de wijze van oproeping van aanvragers, getuigen, deskundigen en andere belanghebbenden;
 - c. de tarieven en de wijze van inning voor:
 - i. het in behandeling nemen van verzoeken voor inschrijvingen en aantekeningen in het rassenregister;
 - ii. het in behandeling nemen van aanvragen voor de toelating van rassen;
 - iii. het in behandeling nemen van aanvragen voor het kwekersrecht;
 - iv. het uitvoeren van het technisch onderzoek dat noodzakelijk is om de aanvragen genoemd in sub ii en iii te kunnen beoordelen;
 - v. het verstrekken van afschriften en uittreksels uit het rassenregister;
 - vi. elk jaar dat een ras in verband met de toelating of verlening van het kwekersrecht in het rassenregister staat ingeschreven;
 - vii. het certificeren van zaad;
 - viii. het verrichten van de in artikel 43 lid 2 genoemde keuring;
 - ix. het verlenen van toestemming als genoemd in artikel 43 lid 3;
 - x. het verstrekken van bewijsstukken en kentekenen;
 - xi. het behandelen van een aanvraag tot erkenning en registratie van leveranciers als genoemd in artikel 44 dan wel een aanvraag tot verlenging, wijziging of instandhouding van die erkenning en registratie;
 - xii. het verstrekken van informatie als genoemd in artikel 27 en het certificeren van zaad.
2. De tarieven zoals genoemd in lid 1 sub c van dit artikel, dienen:
 - a. een rechtstreeks aantoonbaar verband te hebben met de activiteiten;
 - b. nodig te zijn ter dekking van de gemaakte kosten van de activiteiten;
 - c. afzonderlijk per gewas of per categorie van gewassen te worden bepaald waarop de activiteiten betrekking hebben.
3. De stukken worden in behandeling genomen, en afschriften en uittreksels uit het rassenregister worden verstrekt, nadat het verschuldigde bedrag is voldaan.

HOOFSTUK 3

De Zaad Inspectie Dienst

Artikel 6

1. De Minister stelt een dienst in, genaamd de Zaad Inspectie Dienst.
2. De Dienst is belast met de zaadkwaliteitscontrole, zaadcertificering en het technisch onderzoek, bedoeld in artikel 13 lid 1.
3. De zaadkwaliteitscontrole stelt vast of zaad voldoet aan de bepalingen van hoofdstuk 8 van deze wet.
4. De Dienst houdt een register bij van zaad, dat door geregistreerde producenten wordt geproduceerd.
5. De Dienst verricht keuringen en onderzoeken ter verkrijging van speciale keurmerken, waardoor een bedrijf zich kan onderscheiden van andere bedrijven voor wat betreft de bedrijfsvoering en de kwaliteit van het product.
6. Indien de deskundigheid binnen de Dienst ontbreekt, kan de Minister, gehoord de Raad, erkende instanties of instituten lokaal dan wel in het buitenland benaderen voor het verlenen van assistentie.

Zaadinspecteurs

Artikel 7

1. De Minister benoemt, schorst en ontslaat, op voordracht van de Directeur, zaadinspecteurs.
2. Een zaadinspecteur dient aan de volgende vereisten te voldoen:
 - a. minimaal middelbare opleiding in de agrarische richting;
 - b. certificaat van relevante trainingen van het ministerie dan wel van andere erkende instituten;
 - c. minimaal twee (2) jaar werkervaring;
 - d. van onbesproken gedrag zijn.
3. De Directeur reikt aan de zaadinspecteur een legitimatiebewijs uit, dat vertoond moet worden bij het uitoefenen van de taken.
4. De taken van een zaadinspecteur zijn:
 - a. het nemen van monsters van zaad volgens de voorgeschreven ISTA-regels en procedures bij eenieder die zaad verkoopt, vervoert, levert of voorbereidingen treft voor het leveren aan een koper of geconsigneerde;

- b. het opsturen van monsters voor analyse naar het zaadlaboratorium of andere aangewezen laboratoria;
 - c. het toezien op de naleving van deze wet;
 - d. het beoordelen van de geschiktheid van een areaal voor het telen van een zaadgewas.
5. De bevoegdheden van een zaadinspecteur zijn:
- a. een persoon, die in het bezit is van zaad, schriftelijk op te dragen:
 - i. om de voorraad van het zaad gedurende een periode van ten hoogste dertig (30) dagen na inspectie, niet van de hand te doen;
 - ii. de voorraad van het zaad niet van de hand te doen en iedere onvolkomenheid in het zaad te verwijderen en het zaad af te staan voor een nadere keuring op een door de inspecteur vast te stellen datum en indien de eigenaar van het zaad de onvolkomenheid niet wenst te verwijderen en het zaad niet opnieuw afstaat voor keuring, te mogen kiezen om het zaad te gebruiken als voedsel of veevoer, of het zaad te vernietigen indien het met schadelijke landbouwchemicaliën is behandeld;
 - b. het vastleggen dat een opdracht is uitgevoerd indien de persoon heeft voldaan aan de herkeuring, het zaad heeft gebruikt of vernietigd en op de voorgeschreven wijze bewijs daarvan heeft verstrekt. Deze beslissing wordt bekendgemaakt in het ARS, ten minste één digitaal mediakanaal en elektronisch naar belanghebbenden;
 - c. beslag te leggen op de voorraad van een bepaalde partij zaad indien in strijd met deze wet is gehandeld;
 - d. gebouwen te betreden met in achtneming van de artikelen 113-116 van het Wetboek van Strafvordering.
6. Het is de zaadinspecteur in de uitoefening van zijn functie verboden om handelingen te verrichten, te adviseren of besluiten te nemen om voor zichzelf of een ander voordeel te verkrijgen waarbij aan de Staat, een instantie of orgaan financieel nadeel wordt toegebracht of financieel nadelige voorwaarden zijn bedongen.

HOOFDSTUK 4

Het rassenregister

Artikel 8

1. Er is een rassenregister dat bestemd is voor de inschrijving van rassen. Dit rassenregister is openbaar.
2. In het rassenregister worden ingeschreven:
 - a. rassen, die ingevolge hoofdstuk 5 zijn toegelaten en de instandhouders;
 - b. rassen, waarvoor ingevolge hoofdstuk 6, een kwekersrecht is verleend.
3. De inschrijving geschiedt door de Raad met vermelding van de karakteriserende beschrijvingen en de door hem goedgekeurde benaming.
4. De benaming moet de identificatie van het ras mogelijk maken.

Deze mag niet alleen uit cijfers bestaan. Zij mag niet misleidend zijn of verwarring veroorzaken ten aanzien van de eigenschappen, waarde of identiteit van het ras of de identiteit van de kweker. Zij moet verschillen van de benaming van een reeds bestaand ras in Suriname of in het grondgebied van een partij van een internationale overeenkomst voor de bescherming van plantenrassen waarbij Suriname is aangesloten. De benaming mag niet in strijd zijn met de openbare orde en goede zeden. De benaming mag niet worden geregistreerd indien het gebruik ervan zou worden verhinderd door het recht van een derde.
5. De Raad doet, alvorens een benaming vast te stellen, van dit voornemen bekendmaking in het ARS en ten minste twee (2) digitale mediakanalen. Belanghebbenden kunnen binnen 60 (zestig) dagen hierna bij de Raad bezwaar aantekenen tegen de benaming. De Raad beslist binnen dertig (30) dagen hierover en stelt vervolgens de benaming vast.
6. De Raad doet alvorens een benaming van een ras te registreren navraag bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken en het Bureau Intellectuele Eigendom over de bij hen geregistreerde merken.
7. Bij beschikking van de Minister worden nadere regels vastgesteld met betrekking tot de inrichting van het rassenregister en de gegevens die bij de inschrijving van rassen nodig zijn.

Artikel 9

1. De Raad stelt nationale lijsten samen van de in Suriname toegelaten rassen van een gewas op basis van de gegevens opgenomen in het rassenregister.

2. Van een nationale lijst wordt melding gemaakt in het ARS en ten minste twee (2) digitale mediakanalen.

Artikel 10

1. Bij aanvragen tot toelating van een ras en verlening van het kwekersrecht doet de aanvrager een voorstel over de benaming en geeft de karakteriserende beschrijving van het ras door.
2. De aanvrager kan ook volstaan met een voorlopige benaming, in welk geval hij verplicht is om binnen zestig (60) dagen een voorstel voor een definitieve benaming te doen.
3. De Raad stelt de voorgestelde benaming vast, tenzij deze in strijd is met artikel 8, in welk geval de aanvrager in de gelegenheid wordt gesteld een andere benaming voor te stellen.
4. Bij beschikking van de Minister worden nadere regels vastgesteld met betrekking tot:
 - a. de aanvragen en verzoeken;
 - b. de bepaling van de tijden, waarop deze bij de Raad worden ingediend;
 - c. het horen van belanghebbenden;
 - d. andere zaken die nodig zijn.

Artikel 11

1. Indien het gebruik van een benaming voor zaad van het ras waarvoor deze is ingeschreven, op grond van een aan een ander met betrekking tot deze benaming toekomend recht, bij rechterlijke uitspraak is verboden, haalt de Raad de ingeschreven benaming door en schrijft in overleg met degene die belang heeft bij de toelating van het ras of met de houder van het kwekersrecht, een voorlopige benaming in. Deze voorlopige benaming wordt toegekend onder de voorwaarde dat binnen zestig (60) dagen hierna een andere benaming wordt voorgesteld die wordt afgehandeld overeenkomstig artikel 8, leden 5 en 6.
2. De Raad kan een voorlopige karakteriserende beschrijving vaststellen en inschrijven die op verzoek van de aanvrager of ambtshalve aangevuld kan worden, indien zulks in verband met de inschrijving van een ander ras noodzakelijk is.

Artikel 12

1. De beslissingen van de Raad ingevolge hoofdstuk 4 worden per aangetekende brief ter kennis gebracht van:
 - a. de in artikel 10 genoemde belanghebbenden;

- b. degenen die ingevolge artikel 11 belang hebben bij de toelating van een ras en de houders van het kwekersrecht.

HOOFDSTUK 5

Toelating van rassen

Artikel 13

1. Bij de toelating van rassen, die per gewas verschillend kunnen zijn, wordt op basis van een technisch onderzoek vastgesteld of een ras onderscheidbaar, homogeen en bestendig is. Daarnaast wordt onderzocht of het ras bekend is en voldoende cultuur- en gebruikswaarde bezit. Dit onderzoek wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Raad, waarbij gebruik kan worden gemaakt van:
 - i. bestaande onderzoeksrapporten met betrekking tot dat ras;
 - ii. de resultaten van door de aanvrager zelf verrichte onderzoeken;
 - iii. opgedane praktische ervaringen bij de teelt.
2. Een ras wordt als onderscheidbaar aangemerkt indien het duidelijk te onderscheiden is van elk ander ras waarvan het bestaan op het tijdstip van indiening van de aanvraag algemeen bekend is. Een ras wordt als algemeen bekend beschouwd wanneer het ras op de datum van de aanvraag wordt of is toegelaten dan wel een aanvraag tot toelating in behandeling is of reeds is ingeschreven in het rassenregister, mits de aanvraag leidt of heeft geleid tot verlening van het kwekersrecht of inschrijving in het rassenregister.
3. Een ras wordt als homogeen aangemerkt indien het, behoudens de variatie die mag worden verwacht op grond van de bijzonderheden die eigen zijn aan de vermeerdering ervan, voldoende eenvormig is wat de relevante eigenschappen betreft.
4. Een ras wordt als bestendig aangemerkt, indien de relevante eigenschappen onveranderd blijven na achtereenvolgende vermeerderingen of, in geval van een bijzondere vermeerderingscyclus, aan het einde van iedere cyclus.
5. Een ras bezit voldoende cultuur- en gebruikswaarde, indien het ten opzichte van andere in Suriname toegelaten rassen door het geheel van zijn hoedanigheden, tenminste voor de productie in een bepaald gebied, een duidelijke verbetering betekent voor de teelt, de valorisatie van de oogst of de daaruit verkregen producten. Een lager niveau van bepaalde eigenschappen kan door andere gunstige eigenschappen gecompenseerd worden.

6. Bij beschikking van de Minister worden nadere regels vastgesteld met betrekking tot de toelating alsmede de voorwaarden waaronder de toelating door de Raad wordt ingetrokken.

Artikel 14

1. De Raad beslist op een aanvraag omtrent de toelating van een ras, welke het volgende bevat:
 - a. een voorstel voor de benaming van het ras als genoemd in artikel 10;
 - b. een karakteriserende beschrijving van het ras;
 - c. een nauwkeurige aanduiding van de eigenschappen waardoor het ras zich onderscheidt van andere rassen van hetzelfde gewas.
2. Voor het technisch onderzoek als genoemd in artikel 13 lid 1 wordt aan de Raad, overeenkomstig de gestelde voorwaarden, voldoende materiaal van het ras waarop de aanvraag betrekking heeft, ter beschikking gesteld.
3. De Raad draagt er zorg voor dat de autoriteiten van de partijen bij een internationale overeenkomst tot bescherming van plantenrassen waarvan Suriname lid is, worden geïnformeerd over aangelegenheden die rasbenamingen betreffen, in het bijzonder de indiening, inschrijving en doorhaling van benamingen. Elke autoriteit kan haar opmerkingen over de registratie van een benaming aan de Raad richten.

Artikel 15

1. Een toegelaten ras wordt ingeschreven in het rassenregister, waarbij gelijktijdig met de beschrijving van het ras aantekening wordt gemaakt van de toelating, de reden en aangewezen instandhouders.
2. De aanwijzing van instandhouders als genoemd in lid 1 geschiedt door de Raad. Indien dit om kweektechnische redenen noodzakelijk is, wijst de Raad één instandhouder aan, die verplicht is aan derden, die daartoe de wens kenbaar hebben gemaakt, geschikt materiaal voor de voortbrenging van zaad te verstrekken.
3. De toelating verkrijgt als dagtekening en begint te werken op de dag volgend op die waarop de inschrijving en aantekening in het rassenregister zijn gedaan.
De toelating van een ras vervalt van rechtswege, zodra zes (6) maanden zijn verstreken sinds de vergoeding als genoemd in artikel 5 lid 1 sub c, onder vi, verschuldigd is geworden, zonder dat betaling daarvan heeft plaatsgehad. Hiervan wordt in het rassenregister aantekening gemaakt.

HOOFDSTUK 6

Kwekersrecht

Artikel 16

1. Het kwekersrecht kan worden verleend voor rassen van alle tot het plantenrijk behorende gewassen, indien deze nieuw, onderscheidbaar, homogeen en bestendig zijn. Aan de verlening van het kwekersrecht worden geen nadere of afwijkende voorwaarden verbonden, mits het ras wordt aangeduid met een benaming overeenkomstig de bepalingen van artikel 21, de aanvrager aan de in deze wet genoemde formaliteiten voldoet en de vereiste rechten betaald zijn.
2. Een ras wordt als nieuw aangemerkt, indien op het tijdstip van indiening van de aanvraag tot verlening van het kwekersrecht geen teeltmateriaal of geogst materiaal van het ras is verkocht of ter beschikking is gesteld aan derden door of met toestemming van de kweker in verband met de exploitatie van het ras gedurende een periode en wel als volgt:
 - a. in Suriname: niet langer dan één (1) jaar voorafgaand aan het tijdstip van indiening;
 - b. buiten Suriname: niet langer dan vier (4) jaar voorafgaand aan het tijdstip van indiening;
 - c. in geval van bomen: niet langer dan zes (6) jaar voorafgaand aan het tijdstip van indiening.
3. De ter beschikkingstelling van teeltmateriaal aan een autoriteit wegens juridische doeleinden of aan een derde op basis van een overeenkomst of een andere rechtsbetrekking, uitsluitend ten behoeve van de productie, vermeerdering of reproductie, verpakking of opslag, wordt niet beschouwd als een ter beschikkingstelling aan een derde ingevolge lid 2, mits de kweker het exclusief recht behoudt om over die of andere bestanddelen van het ras te beschikken en er geen andere overdracht plaatsvindt. Indien het teeltmateriaal herhaaldelijk wordt gebruikt voor de productie van een hybride ras, betekent de overdracht van het hybride ras niet een ter beschikkingstelling van de genoemde bestanddelen van het ras zoals genoemd in lid 2.
4. Rassen die op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet gedurende meer dan vier jaar niet door of met toestemming van de kweker met het oog op exploitatie van het ras aan derden zijn verkocht of anderszins afgestaan, worden geacht te voldoen aan de in lid 2 omschreven voorwaarde van nieuwheid, mits aanvragen tot verlening van het kwekersrecht voor deze rassen binnen een jaar na de inwerkingtreding van deze wet zijn

ingediend.

5. Om te bepalen of een ras voldoet aan de in de leden 3 tot en met 5 van artikel 13 genoemde voorwaarden, wordt onder verantwoordelijkheid van de Raad een technisch onderzoek uitgevoerd zoals bepaald in artikel 13 lid 1.

Artikel 17

Recht van voorrang

1. Elke kweker die een eerste aanvraag tot bescherming van een ras heeft ingediend bij één van de leden van UPOV, geniet voor de indiening van een aanvraag tot verlening van het kwekersrecht voor hetzelfde ras bij de Raad een recht van voorrang gedurende een periode van twaalf maanden. Deze termijn wordt berekend vanaf de datum van indiening van de eerste aanvraag.
2. Om van het recht van voorrang gebruik te kunnen maken, dient de kweker in de bij de Raad ingediende aanvraag een beroep te doen op de voorrang van de eerste aanvraag. De kweker dient binnen een termijn van drie (3) maanden na de datum van indiening van de aanvraag een afschrift te overleggen van de stukken die de eerste aanvraag vormen, welke afschriften voor eensluidend zijn gewaarmerkt door de autoriteit waar de eerste aanvraag is ingediend, alsmede monsters of andere bewijsstukken waaruit blijkt dat het ras waarop beide aanvragen betrekking hebben, hetzelfde is.
3. De kweker beschikt over een termijn van twee jaar na het verstrijken van de voorrangstermijn of, indien de eerste aanvraag wordt afgewezen of ingetrokken, over een passende termijn na die afwijzing of intrekking, waarbinnen aan de Raad alle nodige inlichtingen, bescheiden of materiaal verschaft dient te worden voor het onderzoek van de voorwaarden voor bescherming.
4. Gebeurtenissen binnen de in lid 1 bedoelde termijn, zoals de indiening van een andere aanvraag of de publicatie of het gebruik van het ras waarop de eerste aanvraag betrekking heeft, vormen geen grond voor afwijzing van de latere aanvraag. Deze gebeurtenissen kunnen evenmin rechten van derden doen ontstaan.

Artikel 18

1. Het recht op verlening van het kwekersrecht komt uitsluitend toe aan de kweker.
2. Indien het ras buiten Suriname, door een natuurlijke persoon, die niet de Surinaamse nationaliteit bezit of een rechtspersoon zonder zetel in Suriname, is gekweekt of ontdekt en ontwikkeld, wordt het kwekersrecht verleend, indien Suriname door een internationale

overeenkomst hiertoe gehouden is.

3. Indien een ras buiten Suriname is gekweekt of ontdekt en ontwikkeld, terwijl de verplichting krachtens een internationale overeenkomst als bedoeld in lid 2 niet bestaat, kan voor dat ras het kwekersrecht worden verleend voor zover het een ras betreft waarvoor het kwekersrecht kan worden verleend zowel in het land waar het ras is gekweekt als in Suriname.

Artikel 19

Indien de kweker een ras heeft gekweekt of ontdekt en ontwikkeld in het kader van een dienstbetrekking of in het kader van een overeenkomst tot het verrichten van diensten ten behoeve van een ander, anders dan tegen loon, waardoor de kweker kweek- of ontwikkelingsarbeid verricht met betrekking tot het gewas, waartoe het ras behoort, komt het recht op verkrijging van het kwekersrecht, in afwijking van het bepaalde in artikel 18, toe aan de opdrachtgever, werkgever of rechtverkrijgende van de werkgever. De kweker heeft recht op een vergoeding naar redelijkheid en billijkheid, tenzij zulks reeds inbegrepen is in het door hem genoten loon of vergoeding.

Artikel 20

1. Indien meerdere personen onafhankelijk van elkaar recht hebben op verkrijging van het kwekersrecht voor hetzelfde nieuwe ras, komt het recht toe aan de persoon die het eerst een aanvraag hiervoor heeft ingediend.
2. Indien meerdere personen gezamenlijk een nieuw ras hebben gekweekt of ontdekt en ontwikkeld, maken zij samen aanspraak op verkrijging van het kwekersrecht.

Artikel 21

1. De aanvraag tot verlening van het kwekersrecht wordt ingediend bij de Raad en bevat de volgende gegevens:
 - a. een voorstel over de benaming van het ras, overeenkomstig de daarvoor in hoofdstuk 4 gestelde voorwaarden;
 - b. de karakteriserende beschrijving van het ras;
 - c. een nauwkeurige aanduiding van de eigenschappen, waardoor het ras zich van andere rassen van hetzelfde gewas onderscheidt.
2. De aanvrager stelt voldoende materiaal van het ras voor het onderzoek als genoemd in artikel 13 lid 1, overeenkomstig door de Raad te stellen voorwaarden, aan de Raad ter

beschikking.

3. Indien een aanvrager geen woon-, verblijfplaats of zetel binnen het grondgebied van de CARICOM heeft, is deze verplicht binnen Suriname domicilie te kiezen bij een gemachtigde, welke keuze voor de toepassing van deze wet van kracht blijft totdat aan de Raad schriftelijk kennis is gegeven van de wijziging van de gekozen domicilie.

Artikel 22

1. De Raad beslist op een aanvraag tot verlening van het kwekersrecht waarvan bij de inschrijving van het ras in het rassenregister, overeenkomstig hoofdstuk 4, gelijktijdig aantekening wordt gemaakt van de verlening van het kwekersrecht.
2. Een kwekersrecht krijgt als dagtekening de datum waarop de inschrijving en aantekening in het rassenregister zijn gemaakt en treedt de volgende dag in werking.

Artikel 23

1. De houder van een kwekersrecht op een ras heeft het exclusief recht zaad van het ras voort te brengen of te vermeerderen, ten behoeve van vermeerdering te behandelen, te koop aan te bieden, te verkopen of op een andere manier op de markt te brengen, in-, door- en uit te voeren, voor één van deze doeleinden in voorraad te hebben alsmede deze handelingen te doen verrichten.
2. Het exclusief recht is van toepassing op de in lid 1 genoemde handelingen met betrekking tot materiaal van een beschermd ras en van:
 - a. rassen, die zijn afgeleid van het beschermde ras, tenzij dit ras zelf is afgeleid van een ander ras;
 - b. rassen die ingevolge artikel 13 lid 4 niet duidelijk onderscheidbaar zijn van het beschermde ras;
 - c. rassen waarvan bij de voortbrenging telkens gebruik wordt gemaakt van het beschermde ras;
3. a. Voor de toepassing van lid 2 sub a, wordt een ras geacht in wezen te zijn afgeleid van een ander ras, het oorspronkelijke ras, indien:
 - i. het overwegend afgeleid is van het oorspronkelijke ras, of van een ras dat zelf overwegend afgeleid is van het oorspronkelijke ras, met behoud van de wezenlijke eigenschappen die voortvloeien uit het genotype of de combinatie van genotypen van het oorspronkelijke ras;
 - ii. het duidelijk onderscheidbaar is van het oorspronkelijke ras en

- iii. het, afgezien van de verschillen die het gevolg zijn van de afleidingshandeling, overeenkomt met het oorspronkelijke ras wat betreft de wezenlijke eigenschappen die het genotype of de combinatie van genotypen van het oorspronkelijke ras kenmerken;
 - b. Essentieel afgeleide rassen kunnen worden verkregen door de selectie van een natuurlijke of geïnduceerde mutant, of van een somaklonale variant, of de selectie van een variant uit planten van het oorspronkelijke ras, of terugkruising, of transformatie door genetische manipulatie.
4. De Raad beslist of het bij de aanvraag aan te wijzen ras is afgeleid van een ras waarvoor het kwekersrecht is verleend.
5. Het exclusief recht is van toepassing op handelingen met betrekking tot geogst materiaal, met inbegrip van gehele planten en plantendelen, verkregen door middel van gebruik van teeltmateriaal van het beschermde ras waarvoor geen toestemming is verleend, tenzij de kweker met betrekking tot bedoeld teeltmateriaal een redelijke mogelijkheid tot uitoefening van zijn recht heeft gehad.
6. De houder van een kwekersrecht mag derden machtigen om de in de leden 1 en 5 genoemde handelingen te verrichten.
7. Het kwekersrecht strekt zich niet uit tot handelingen betreffende materiaal van het beschermde ras of van een ras dat valt onder de bepalingen van lid 2, dat door de kweker of met diens toestemming is verkocht of anderszins in de handel is gebracht op het grondgebied van Suriname of van een van de lidstaten van de CARICOM, of materiaal dat van genoemd materiaal is afgeleid, tenzij die handelingen:
 - a. verdere vermeerdering van het betrokken ras inhouden of
 - b. de uitvoer inhouden van materiaal van het ras dat de vermeerdering van het ras mogelijk maakt, naar een land dat geen bescherming kent van rassen van het plantengeslacht of de plantensoort waartoe het ras behoort, behalve wanneer het uitgevoerde materiaal bestemd is voor eindconsumptie.
8. Voor de toepassing van lid 7 wordt onder "materiaal" met betrekking tot een ras verstaan:
 - a. teeltmateriaal van alle soorten;
 - b. geogst materiaal, met inbegrip van hele planten en delen van planten, en
 - c. alle producten die rechtstreeks van het geogste materiaal zijn vervaardigd.
9. Bij beschikking van de minister kunnen producenten voor bepaalde gewassen, binnen redelijke grenzen en met inachtneming van de belangen van de kweker, voor vermeerderingsdoeleinden op hun eigen bedrijf het geogste materiaal gebruiken dat zij

hebben verkregen door de aanplanten op hun eigen bedrijf van het beschermde ras of een ras dat valt onder lid 2 sub a en b. De beschikking van de minister dient te bevatten:

- a. de maximale hoeveelheid van het product van het geogste materiaal dat door de producenten op hun eigen bedrijf mag worden vermeerderd;
- b. informatie en documenten die door de producent aan de houder van een kwekersrecht moeten worden verstrekt;
- c. door de producent aan de houder van een kwekersrecht te betalen vergoedingen en
- d. een lijst van de gewassen.

Artikel 24

De houder van een kwekersrecht is verplicht licenties tegen een redelijke vergoeding te verlenen indien:

- a. het algemeen belang zulks vordert en
- b. een gepatenteerde biotechnologische uitvinding niet kan worden geëxploiteerd zonder inbreuk te maken op het desbetreffende kwekersrecht en deze uitvinding een belangrijke technologische vooruitgang van economisch belang is ten opzichte van het beschermde ras en indien een weigering om een licentie te verlenen voor de exploitatie van de uitvinding strijdig zou zijn met het algemeen belang.

Artikel 25

1. Indien de houder van een kwekersrecht zijn verplichtingen als genoemd in artikel 24 niet nakomt, wordt op verzoek van belanghebbende door de Raad licentie verleend. De partijen worden in de gelegenheid gesteld binnen drie (3) maanden alsnog tot overeenstemming te geraken.
2. Indien partijen geen overeenstemming hebben bereikt, beslist de Raad, na hun te hebben gehoord over de uit te voeren handelingen en kan aan de verkrijger van de licentie het stellen van zekerheid binnen een bepaalde termijn opleggen. De licentie wordt in het rassenregister ingeschreven en werkt ook tegenover hen die na de inschrijving van het verzoek als genoemd in lid 1 rechten op het desbetreffende kwekersrecht hebben verkregen.

Artikel 26

1. De licentie geldt, indien geen bepaalde termijn is afgesproken, voor de gehele duur van

het kwekersrecht en heeft betrekking op alle handelingen die ingevolge deze wet toestemming van de houder van het kwekersrecht vergen.

2. Een licentie die anders dan ingevolge de artikelen 23 en 24 is verleend, wordt op verzoek van de licentiehouder in het rassenregister ingeschreven, waarna zij tegenover derden geldig is.
3. Een licentie is slechts overdraagbaar, indien partijen een overeenkomst hebben gesloten.

Artikel 27

De Dienst verstrekt op verzoek van de houder van een kwekersrecht met betrekking tot het door hem gekeurd zaad een overzicht van personen en ondernemingen die zaad van het ras, waarvoor dit kwekersrecht is verleend, hebben geteeld en de hoeveelheden die zij daarvan hebben voortgebracht.

Artikel 28

1. Het kwekersrecht is vatbaar voor overdracht.
2. De levering die vereist is voor de overdracht van het kwekersrecht of het recht voortvloeiende uit een aanvraag tot verlening van het kwekersrecht, geschiedt bij een akte.
3. Elk voorbehoud met betrekking tot de overdracht wordt in de akte opgenomen, bij gebreke waarvan de overdracht onbeperkt geldig is.
4. De overdracht werkt tegenover derden, nadat de akte is ingeschreven in het rassenregister.
5. De partijen betrokken bij de overdracht zijn bevoegd tot de inschrijving in het rassenregister.

Artikel 29

1. Indien het kwekersrecht aan meerdere personen gezamenlijk toekomt, wordt hun onderlinge verhouding, en die tegenover derden, beheerst door hetgeen tussen hen in de akte is bepaald, wat betreft hun verhouding tegenover derden, echter slechts voor zover dit blijkt uit het rassenregister.
2. Indien er geen akte bestaat, heeft elke medegerechtigde de bevoegdheid het kwekersrecht uit te oefenen en op te treden tegen handelingen die in strijd daarmee zijn verricht, maar kan een toestemming als genoemd in artikel 23 lid 6, slechts gezamenlijk worden verleend.

3. Elke gerechtigde is verplicht, vóór de vervreemding van zijn rechten aan een derde, deze eerst aan zijn medegerechtigden tegen een redelijke prijs te koop aan te bieden, bij gebreke waarvan de verkoop niet rechtsgeldig is.

Artikel 30

1. Het pandrecht op het kwekersrecht wordt gevestigd bij een akte en werkt tegenover derden nadat deze in het rassenregister is ingeschreven.
2. De pandhouder is verplicht een woonplaats te kiezen in Paramaribo bij gebreke waarvan de zetel van de Raad als gekozen woonplaats geldt.
3. De bedingen in de akte waarbij het pandrecht is gevestigd, betreffende na de inschrijving te verlenen licenties, gelden vanaf deze in het rassenregister zijn aangetekend, ook tegenover derden.
4. De bedingen over vergoeding voor licenties, die op het ogenblik van de inschrijving reeds waren verleend, gelden tegenover de houder van de licentie na een aangetekend schrijven.
5. De akten waaruit blijkt dat het pandrecht heeft opgehouden te bestaan of niet meer van kracht is, worden in het rassenregister ingeschreven.

Artikel 31

1. Het leggen van beslag op een kwekersrecht door een schuldeiser en de opheffing daarvan geschiedt overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en wordt in het rassenregister ingeschreven.
2. De vervreemding, bezwaring, onderbewindstelling of verlening van een licentie, tot stand gekomen na de inschrijving, kan tegen de beslaglegger niet worden opgeworpen.
3. De vóór de inschrijving nog niet betaalde licentievergoedingen vallen allen onder een op een kwekersrecht gelegd beslag, nadat het ingeschreven beslag aan de houder van de licentie is betekend. De vergoedingen worden betaald aan de notaris of de instantie ten overstaan van wie de executie zal plaatsvinden, mits dit bij de betekening uitdrukkelijk aan de licentiehouder is medegedeeld en behoudens de rechten van derden die de executant moet eerbiedigen. Deze betaling wordt tot de in artikel 32 lid 3 genoemde opbrengst gerekend en de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van overeenkomstige toepassing.
4. De inschrijving wordt doorgehaald door een:
 - a. schriftelijk ter inschrijving aangeboden verklaring van de deurwaarder, een ter zake bevoegde ambtenaar of een advocaat, die in opdracht van de beslaglegger, het

- beslag opheft of indien het beslag is vervallen;
- b. ter inschrijving aangeboden rechterlijk vonnis dat tot opheffing van het beslag strekt of nietigverklaring of vervallenverklaring van het beslag vaststelt.

Artikel 32

1. De verkoop van een kwekersrecht door de pandhouder geschiedt volgens de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering met dien verstande dat die wordt gehouden in het openbaar ten overstaan van een notaris.
2. De schuldeiser is verplicht de verkoopdag ten minste veertig (40) dagen van tevoren aan alle ingeschreven executanten op de door hen gekozen domicilie te doen betekenen.
3. De executie en de verdeling van de opbrengst van het kwekersrecht geschieden volgens de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 33

1. De houder van een kwekersrecht kan zijn recht handhaven jegens eenieder die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, één van de in artikel 23 genoemde handelingen verricht.
2. Schadevergoeding kan worden gevorderd van degene die de in artikel 23 genoemde handelingen heeft verricht.
3. Naast schadevergoeding kan worden gevorderd, dat betrokkene ook veroordeeld wordt rekening en verantwoording af te leggen en de door de inbreuk genoten winst af te dragen.
4. De houder van het kwekersrecht kan de vordering tot schadevergoeding en het afdragen van winst ook namens licentiehouders en pandhouders instellen. Licentiehouders en pandhouders kunnen de vordering zelfstandig slechts instellen indien zij deze bevoegdheid van de houder van het kwekersrecht hebben bedongen.
5. De houder van het kwekersrecht heeft het recht onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking te vorderen van roerende goederen waarmee inbreuk op zijn recht is gemaakt alsook van materialen en werktuigen die zijn gebruikt bij de voortbrenging van die goederen.
6. De rechter kan op vordering van de houder van het kwekersrecht bepalen dat degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, gehouden is de informatie omtrent de herkomst van de goederen aan hem te verstrekken.

Artikel 34

1. De houder van een kwekersrecht kan vergoeding vorderen van degene die in de periode

gelegen tussen de aanvraag en de verlening van het kwekersrecht, handelingen met betrekking tot het ras, waarvoor het kwekersrecht is aangevraagd, heeft verricht als genoemd in artikel 23.

2. De vergoeding is alleen verschuldigd voor handelingen die zijn verricht nadat betrokkene digitaal, bij aangetekend schrijven of deurwaardersexploot, is gewezen op de aan de houder van het kwekersrecht toekomende rechten.
3. In voormeld schrijven wordt een door de Raad gewaarmerkt afschrift gevoegd van het ter zake van de aanvraag ingediende bescheiden, indien deze betrekking hebben op de kenmerken van het ras en op de aanduiding van de eigenschappen waardoor het zich van andere rassen onderscheidt. Hiertoe wordt niet gerekend de weergave van de totstandkoming van het ras of van de genealogische bestanddelen.
4. De vergoeding is niet verschuldigd op de handelingen verricht door iemand die daartoe gerechtigd is krachtens een overeenkomst met degene aan wie overeenkomstig de artikelen 17 en 18 het recht op verlening van het kwekersrecht toekomt.

Artikel 35

1. Het kwekersrecht wordt verleend voor een termijn van vijftwintig (25) jaar vanaf de datum van verlening van het kwekersrecht. Voor bomen en wijnstokken is de genoemde termijn dertig (30) jaar vanaf de genoemde datum.
2. De houder van het kwekersrecht kan slechts bij een akte hiervan afstand doen, welke in het rassenregister dient te worden ingeschreven.
3. De inschrijving geschiedt met toestemming van personen, die in dat register rechten op het kwekersrecht of vergunningen hebben verkregen of rechtsvorderingen met betrekking tot het kwekersrecht hebben ingesteld en die toegewezen zijn.
4. Het kwekersrecht vervalt op de dag van de inschrijving van de akte waarbij afstand van dit recht is gedaan.
5. Het kwekersrecht vervalt van rechtswege als zes (6) maanden zijn verstreken sinds de jaarheffing, genoemd in artikel 5 lid 1 sub c onder vi, verschuldigd is geworden zonder dat betaling daarvan heeft plaatsgehad.
6. Van dit vervallen wordt aantekening gemaakt in het rassenregister.
7. Het kwekersrecht vervalt indien wordt vastgesteld dat niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 13 leden 3 en 5 met betrekking tot homogeniteit en bestendigheid.
8. Het kwekersrecht kan niet vervallen worden verklaard op andere gronden dan die welke

in de leden 4, 5 en 6 zijn genoemd.

Artikel 36

1. Eenieder die teeltmateriaal van een ras dat beschermd is, op het grondgebied van Suriname te koop aanbiedt of verhandelt, is verplicht de benaming van dat ras te gebruiken, zelfs na verloop van het kwekersrecht op dat ras, behalve wanneer het recht van een derde dit gebruik verbiedt.
2. Wanneer een ras te koop wordt aangeboden of in de handel wordt gebracht, is het toegestaan een handelsmerk, handelsnaam of andere soortgelijke aanduiding aan een geregistreerde rasbenaming te verbinden. Als deze aanduiding wordt verbonden, moet de benaming niettemin gemakkelijk herkenbaar zijn.
3. Het kwekersrecht staat los van maatregelen ter regulering van de productie, certificering en verhandeling van materiaal van rassen of de in- of uitvoer van dergelijk materiaal. Dergelijke maatregelen laten in ieder geval de toepassing van de bepalingen van deze wet onverlet.

Artikel 37

1. Het kwekersrecht wordt door de rechter nietig verklaard indien blijkt dat:
 - a. het ras op het moment van de toekenning van het kwekersrecht niet nieuw was als genoemd in artikel 16 lid 2;
 - b. het ras op het moment van de toekenning van het kwekersrecht niet onderscheidbaar was als genoemd in artikel 13 lid 4;
 - c. de verlening van het kwekersrecht is gebaseerd op de door de kweker verstrekte inlichtingen en bescheiden en op het tijdstip van die verlening het ras niet homogeen of niet bestendig was als genoemd in artikel 13 leden 3 en 5;
 - d. het kwekersrecht is verleend aan een persoon die ingevolge deze wet daartoe niet gerechtigd was, tenzij het kwekersrecht is overgedragen aan een persoon die daartoe wel gerechtigd was.
2. De nietigheid van het kwekersrecht kan te allen tijde door belanghebbenden en de Staat bij de rechter worden gevorderd.
3. Van het verzoekschrift wordt op verzoek van de eisende partij een aantekening gemaakt in het rassenregister.
4. De nietigheid van het kwekersrecht ontnemt aan de houder ervan alle rechtsgevolgen vanaf het moment van de toekenning.

5. Het kwekersrecht kan niet nietig worden verklaard op andere gronden dan die welke in lid 1 zijn genoemd.

Artikel 38

1. Het opeisen, aanspraak of mede aanspraak maken op het kwekersrecht kan geschieden binnen vijf (5) jaar na dagtekening van de verlening middels het aanhangig maken van een proces tegen de Staat waarbij het kwekersrecht geheel dan wel gedeeltelijk kan worden opgeëist als de belanghebbende van mening is dat het is verleend aan iemand, die daarop geen of niet uitsluitend aanspraak maakt.
2. De verkregen licenties blijven geldig tegenover de nieuwe houder van het kwekersrecht, die aanspraak maakt op de voor de licenties verschuldigde vergoeding.

Artikel 39

1. Van het verzoek, de toewijzing of afwijzing van een vordering tot nietigheid of vervallenverklaring van het kwekersrecht wordt aantekening gemaakt in het rassenregister.
2. Van de in de hoofdstukken 4, 5 en 6 genoemde aanvragen, toewijzingen, intrekkingen en afwijzingen worden aantekeningen gemaakt in het rassenregister.

HOOFDSTUK 7

Vermeerderen van zaad

Artikel 40

Een producent van zaad draagt zorg voor het vermeerderen van elitezaad tot zaad van de klassen origineelzaad, eerste-nabouwzaad of tweede-nabouwzaad. Kwekerszaad kan door een veredelingsinstituut of een speciaal daartoe aangewezen bedrijf worden vermeerderd tot elitezaad. Deze zaadklassen hebben slechts betrekking op de generatieve vermeerdering van zaad.

Artikel 41

1. Eenieder die zaad van een conform artikel 8 gepubliceerd plantenras wenst te produceren, kan bij de Raad een aanvraag ter inschrijving als producent van gecertificeerd zaad

- indienen. Door de Raad wordt de aanvrager als producent geregistreerd of de aanvraag, met redenen omkleed, geweigerd.
2. Bij de beoordeling van een aanvraag mogen de zaadinspecteurs het landbouwareaal, het magazijn, de opslagruimte en andere faciliteiten die de aanvrager voornemens is te gebruiken bij de productie van gecertificeerd zaad, betreden om te inspecteren.
 3. Bij beschikking van de Minister worden vastgesteld:
 - a. de voorwaarden, die gelden voor het registreren van een aanvrager als producent;
 - b. de beperkingen van de teelt van het opgegeven ras op het landbouwareaal;
 - c. de gepubliceerde rassen waarvan zaad geproduceerd mag worden.
 4. De Raad zal de inschrijving van een producent van gecertificeerd zaad doorhalen, indien de belanghebbende:
 - a. in gebreke blijft deze wet na te leven;
 - b. afstand doet, geen titel heeft dan wel geen aanspraak maakt op het landbouwareaal genoemd in de aanvraag waarop het voor certificering bestemde gepubliceerd ras, wordt geproduceerd.
 5. Als een producent van gecertificeerd zaad komt te overlijden, mag zijn rechtsopvolger, indien deze van plan is de productie op vermeld landbouwareaal voort te zetten, doorgaan met de activiteiten doch dient binnen zes (6) maanden, conform deze wet een aanvraag tot inschrijving als producent van gecertificeerd zaad in te dienen.

Artikel 42

1. De aanvrager van het te certificeren zaad dient aan de Raad een document, afkomstig van de zaadinspecteur, te verstrekken, waaruit blijkt:
 - a. dat er is ingezaaid, geteeld en geproduceerd zoals voorgeschreven;
 - b. de wijze waarop de inspectie voorafgaand aan en tijdens de teelt van het gewas heeft plaatsgevonden;
2. De Raad zal, nadat de informatie op juistheid is beoordeeld, het zaad als gecertificeerd aanmerken en de producent van zaad een certificaat uitreiken, waarna de Dienst de certificering inschrijft in het register van producenten van zaad conform het door het ministerie vastgesteld model.
3. De producent van gecertificeerd zaad dient bij de verkoop een gewaarmerkt afschrift van het certificaat aan de koper te verstrekken, dat door hem medeondertekend is en een certificeringslabel te hechten aan elke verpakking die verzegeld is en indien het gecertificeerd zaad in bulk wordt verkocht, een schriftelijke verklaring van de Raad.

4. Het certificeringslabel dient de volgende gegevens te bevatten:
 - a. de gewassoort en het ras;
 - b. het kiemingspercentage;
 - c. de fysieke zuiverheid;
 - d. de schadelijke onkruiden;
 - e. de testdatum;
 - f. de naam en woonplaats van de teler.

HOOFDSTUK 8

In de handel brengen van zaad

Artikel 43

1. De vereisten voor het in de handel brengen van zaad zijn:
 - a. dat het afkomstig dient te zijn van een ras dat toegelaten en ingeschreven is in het rassenregister;
 - b. dat het dient te voldoen aan de regels voor de desbetreffende categorieën;
 - c. dat het voorzien moet zijn van een certificeringslabel in gevallen van elitezaad, origineelzaad, eerste- en tweede nabouwzaad;
 - d. dat het voldoet aan de voorwaarden van certificering.
2. Het is verboden zaad in de handel te brengen waarvan niet door keuring is vastgesteld dat het voldoet aan de gestelde voorwaarden met betrekking tot de kwaliteit, waarbij van belang zijn:
 - a. rasechtheid, gezondheid, kiemkracht, groei­kracht, vochtgehalte, afmetingen en zuiverheid;
 - b. sortering, classificatie, verzorging, verpakking, verlading, aanduiding en etikettering;
 - c. technische inrichting en bedrijfsvoering en de administratie van het bedrijf;
 - d. wijze van keuring.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 1 is het toegestaan kleine hoeveelheden zaad in de handel te brengen:
 - a. voor wetenschappelijke of kweekdoeleinden;
 - b. indien de Raad op verzoek van de houder van het kwekersrecht of instandhouder toestemming verleent voor onderzoeksdoeleinden of voor de instandhouding van

de genetische diversiteit, voor zover het gaat om een ras waarvoor een aanvraag voor toelating is ingediend.

4. Bij beschikking van de Minister worden nadere regels vastgesteld met betrekking tot:
 - a. de hoeveelheden en voorwaarden van zaad waarvoor toestemming wordt verleend zoals genoemd in lid 3;
 - b. de procedure voor kwaliteitscontrole, referentiekeuring en afgifte van certificaten voor het in de handel brengen van zaad;
 - c. de wijze van publicatie van rassenlijsten;
 - d. de modellen voor registratie van aanvragen als producent van gecertificeerd zaad en voor de verlening van de certificering;
 - e. het model van het register van producenten van gecertificeerd zaad;
 - f. het model van kennisgeving en ontvangstbewijs voor bemonstering en het model van de analysememorandum en -rapport door de analist;
 - g. de minimale kwaliteitsnormen van zaad;
 - h. de vereisten voor het certificaat;
 - i. het aanbrengen van de certificeringslabel en het etiket;
 - j. de hoogte van de vergoedingen genoemd in deze wet;
 - k. de in deze wet genoemde onderwerpen.

Artikel 44

1. Leveranciers mogen slechts zaad van gepubliceerde rassen, genoemd in artikel 8, in de handel brengen die zijn erkend door en geregistreerd bij de Raad. De erkenning en de registratie zijn slechts geldig voor een bepaalde periode en voor bepaalde handelingen met betrekking tot het zaad.
2. Bij beschikking van de Minister worden nadere regels met betrekking tot de voorwaarden van erkenning en registratie vastgesteld, die betrekking hebben op:
 - a. het indienen van een aanvraag, de verlenging, wijziging en de procedure van behandeling;
 - b. de benodigde informatie en documenten;
 - c. de technische inrichting van het bedrijf;
 - d. het productieproces en de opslag;
 - e. de documentatie met betrekking tot het productieproces, de opslag en de aflevering;
 - f. de maatregelen in verband met het toezicht op de naleving van deze wet.
3. De erkenning en de registratie kunnen door de Raad worden geschorst, ingetrokken of

doorgehaald, indien de handelingen waarvoor de erkenning is verleend of registratie heeft plaatsgevonden, niet meer worden verricht, of niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan, ondanks aan betrokkene hiervoor schriftelijk een termijn van zestig (60) dagen is gegeven.

Artikel 45

1. Zaad van een ingevolge deze wet in het rassenregister ingeschreven ras wordt uitsluitend onder deze benaming in de handel gebracht, onverminderd het recht tot het voeren van een merk of een handelsnaam.
2. Zaad, waarvan in landen voor een ras een andere benaming is voorgeschreven, wordt slechts uitgevoerd onder een in die landen voorgeschreven benaming.
3. Zaad van een in het rassenregister ingeschreven ras mag naar andere landen worden uitgevoerd onder de in die landen gebruikelijke benaming, met vermelding van de in Suriname ingeschreven benaming. Deze benaming mag niet gebruikt worden voor ander zaad van hetzelfde of een verwant gewas.

Artikel 46

1. De Dienst zorgt ervoor dat zaad, dat niet aan de in hoofdstuk 8 gestelde voorwaarden voldoet, binnen 8 (acht) dagen door de overtreder uit de handel wordt genomen, opgeslagen of vernietigd, bij gebreke waarvan zij bevoegd is op kosten van de overtreder, deze maatregelen zelf te treffen.
2. De Dienst kan van de overtreder bij dwangbevel de verschuldigde kosten, verhoogd met de op de invordering gemaakte kosten, invorderen.
3. Onverminderd het bepaalde in de leden 1 en 2 is artikel 52 lid 3 hierbij eveneens van toepassing.

Artikel 47

1. Eenieder die zaad wenst te importeren, dient hiertoe een schriftelijk verzoek voor een vergunning in bij het ministerie belast met economische aangelegenheden, waarbij tevens dient te worden overgelegd een certificaat voor de toelating van rassen, afkomstig van de Raad.
2. De Raad geeft bij de import van zaad advies aan de Dienst conform de kwaliteitseisen zoals bepaald in artikel 43 lid 2 sub a.

3. De Raad houdt een register van erkende zaadimporteurs bij.
4. De Raad kan geïmporteerd zaad als gecertificeerd aanmerken indien:
 - a. dit door een erkende zaadimporteur is geïmporteerd;
 - b. dit voldoet aan de minimale certificeringseisen;
 - c. het geslacht, de soort, het ras en het land van herkomst blijkt uit een pro-forma factuur die bij aanvraag tot import wordt aangeboden;
 - d. dit in het land van herkomst als gecertificeerd zaad is aangeduid door een internationaal erkende certificeringsinstantie, alwaar de door de Raad gestelde voorwaarden in acht worden genomen.
5. De Raad reikt aan de erkende zaadimporteur een certificaat uit, waarna deze in het register van erkende zaadimporteurs wordt ingeschreven.
6. De zaadimporteur dient te voldoen aan de fytosanitaire eisen voor planten en plantaardige producten conform de Plantenbeschermingswet 2020 (S.B. 2020 no. 78).

Artikel 48

Bij beschikking van de Minister worden:

1. onder bepaalde voorwaarden vrijstelling of ontheffing verleend voor het in de handel brengen van zaad, zoals bepaald in hoofdstuk 8:
 - a. voor het uitvoeren van onderzoek;
 - b. om de markt te voorzien van voldoende zaad van gewassen waarvan de teelt belangrijk is.
2. nadere regels vastgesteld met betrekking tot:
 - a. de aanvragen en verzoeken die bij de Raad ingevolge de hoofdstukken 4 tot en met 8 zijn ingediend;
 - b. het horen van belanghebbenden door de Raad.
 - c. de uitvoering van besluiten van de CARICOM of verdragen over het toelaten en in de handel brengen van zaad afkomstig van planten die niet aan de voorwaarden van artikel 14 voldoen.

Zaadfonds

Artikel 49

1. Bij deze wet wordt ingesteld het Zaadfonds voor het kwekersrecht en het in de handel brengen van zaad van verbeterde plantenrassen.

2. De middelen van het Fonds bestaan uit:
 - a. het beginkapitaal van SRD 2.000.000,- en wordt ten laste van de begroting van het ministerie gebracht;
 - b. bijdragen afkomstig van kwekers, producenten van land- en tuinbouwgewassen;
 - c. donaties van nationale-, regionale- en internationale organisaties en andere middelen die op grond van de wet of andere wetten ten behoeve van het Fonds worden afgestaan of waarop het Fonds aanspraak maakt;
 - d. alle andere wettige middelen.
3. Het Fonds is een rechtspersoon en is gevestigd in Paramaribo, doch kan ook elders binnen Suriname kantoor houden.
4. De middelen en inkomsten van het Fonds zijn uitsluitend bestemd voor de verwezenlijking van de gestelde doelen, onderzoek, het ondersteunen van lokale onderzoekslaboratoria en kwaliteitscontrole.
5. De Minister belast met Financiën kan te allen tijde een onafhankelijke deskundige aanwijzen om de inkomsten en uitgaven van het Fonds te controleren.
6. Binnen vier (4) maanden na afloop van het kalenderjaar ontvangen beide Ministers het financieel verslag over door het Fonds gefinancierde projecten en de inkomsten en uitgaven van het Fonds.
7. Het bestuur van het Fonds bestaat uit minimaal drie (3) en maximaal vijf (5) leden en ziet als volgt uit:
 - a. twee (2) leden worden aangewezen door de Minister, waaronder de voorzitter;
 - b. één (1) lid wordt aangewezen door de Minister belast met financiële aangelegenheden;
 - c. één (1) lid wordt aangewezen door de producenten van land- en tuinbouwgewassen gezamenlijk;
 - d. één (1) lid wordt aangewezen door het gezamenlijke bedrijfsleven.
8. Bij beschikking van de Minister worden in overeenstemming met de Minister belast met financiële aangelegenheden, nadere regels vastgesteld met betrekking tot de bijdragen van land- en tuinbouwproducenten, het beheer van het Fonds, de financiën, bestuurszaken en administratieve zaken.

HOOFDSTUK 9

Overige bepalingen

Bestuursdwang

Artikel 50

1. De Minister is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang ter handhaving van artikel 46 lid 1 van deze wet.
2. Geen invordering geschiedt dan nadat de overtreder schriftelijk is aangemaand om binnen een termijn van ten minste veertien (14) dagen alsnog aan zijn verplichting ingevolge artikel 46 lid 1 te voldoen, bij gebreke waarvan het verschuldigde bedrag middels dwangbevel kan worden ingevorderd.
3. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploït betekend en levert een executoriale titel op die met toepassing van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten uitvoer zal worden gelegd.
4. Verzet door de overtreder tegen de tenuitvoerlegging van een dwangbevel wordt ingesteld door het aanhangig maken van een rechtsvordering tegen de Staat, met name het Ministerie.
5. Het verzet stuit de aanvang of de voortzetting van de tenuitvoerlegging niet, behoudens de beslissing van de rechter.

Bezwaar en beroep

Artikel 51

1. Een besluit van de Raad bevat de gronden waarop dit rust en de mogelijkheid om hiertegen bezwaar aan te tekenen en wordt bij aangetekende brief ter kennis gebracht van de aanvrager of diens rechtverkrijgenden.
2. Tegen een besluit van de Raad kan binnen zestig (60) dagen bezwaar worden aangetekend.
3. Indien het besluit van de Raad, na de indiening van het bezwaarschrift ongewijzigd blijft, kan de belanghebbende binnen vijftien (15) dagen hierna schriftelijk in beroep gaan bij de Minister.
4. De Minister neemt een besluit binnen vijftien (15) dagen na ontvangst van het beroepschrift. De belanghebbende heeft bij het uitblijven van het besluit de mogelijkheid de Minister te vragen om binnen acht (8) dagen alsnog hieraan te voldoen.
5. De Minister vernietigt het besluit van de Raad als blijkt dat er in strijd met deze wet of

het algemeen belang is gehandeld, waarvan bekendmaking wordt gedaan in het ARS, ten minste twee (2) digitale mediakanalen en elektronisch naar belanghebbenden. Het besluit wordt elektronisch gestuurd naar de belanghebbende.

6. De in de hoofdstukken 4, 5 en 6 genoemde beslissingen, waartegen beroep openstaat, worden genomen zodra op het ingestelde beroep is beslist of hiervan afstand is gedaan door een schriftelijke kennisgeving aan de Raad of als de beroepstermijn verstreken is, zonder dat beroep is ingesteld.
7. Het beroep heeft geen opschortende werking.

Geheimhoudingsplicht

Artikel 52

Het is degene die uit hoofde van zijn taken bij of krachtens deze wet gegeven, verboden verstrekte informatie anders te gebruiken dan waarvoor deze bestemd is tenzij het gaat om informatie die openbaar gemaakt moet worden.

Strafbepalingen

Artikel 53

1. Degene die in strijd handelt met het bepaalde in artikel 7 lid 5 sub a, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste vier (4) jaren en een geldboete van de vierde categorie.
2. Degenen die inbreuk maken op het gestelde ingevolge de artikelen 23 lid 1, 33 lid 1, 43, 44 en 47 lid 1 worden gestraft met een geldboete van de tweede categorie, of hechtenis van ten hoogste twee maanden.
3. Bij overtreding van de gestelde verboden, voorschriften en verplichtingen genoemd in de artikelen 23 lid 6 en 43 lid 2 staat een geldboete van de derde categorie, of hechtenis van ten hoogste één jaar.
4. Degene die in strijd handelt met het bepaalde in artikel 51 wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste één jaar en een geldboete van de derde categorie, hetzij met één van beide straffen.
5. De feiten strafbaar gesteld in de leden 1, 2, en 4 zijn misdrijven en de feiten strafbaar gesteld in lid 3 zijn overtredingen.

Overgangsbepaling

Artikel 54

Bij de inwerkingtreding van deze wet komen de wet van 4 mei 2005, houdende vaststelling van regels voor de productie, kwaliteit, certificering en verkoop van zaad (S.B. 2005, no. 51) en het Zaadregelingenbesluit (S.B. 2008, no. 149) te vervallen.

Artikel 55

1. Deze wet kan worden aangehaald als: "Zaadwet".
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
4. De Minister belast met de zorg voor agrarische aangelegenheden, is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de.....

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

WET van.....,
houdende vaststelling van regels inzake het
kwekersrecht en het in de handel brengen van
zaad van verbeterde plantenrassen
(Zaadwet)

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

De **Zaadwet** heeft betrekking op het vaststellen van regels voor het beschermen van plantenrassen, het verlenen van het kwekersrecht, het vermeerderen en in de handel brengen van zaad van plantenrassen om grotere productiviteit te verkrijgen.

1. Achtergrond

Bij het vermeerderen van planten wordt onderscheid gemaakt tussen de generatieve en vegetatieve vermeerdering. Het plantmateriaal voor deze vermeerdering wordt zaad genoemd. Deze wet heeft betrekking op alle plantenrassen van alle tot het plantenrijk behorende gewassen, in het bijzonder op land- en tuinbouwgewassen.

Het in de handel brengen van zaad van een bepaalde kwaliteit en het kweken van nieuwe plantenrassen dient in de huidige regelgeving opgenomen te worden om te kunnen voldoen aan de hedendaagse ontwikkelingen. Deze wet voorziet in de regelgeving omtrent zaad en het beschermen van nieuwe rassen.

Suriname is lid van de Wereld Handelsorganisatie (WTO = World Trade Organization) en is verplicht wettelijke regelingen ter bescherming van plantenrassen vast te stellen onder de TRIPS (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) overeenkomst. Met de totstandkoming van deze wet wordt beoogd regelgeving tot stand te brengen, waardoor vermeerdering en de handel in zaad op een zodanige wijze zal verlopen, dat daardoor geen onduidelijkheid zal bestaan over de herkomst, de eigenschappen en de kwaliteit. In deze wet is daarom een belangrijke plaats toegekend aan de registratie van rassen in het rassenregister. Met de inschrijving wordt de benaming gecontroleerd en ordening gebracht in het

handelsassortiment. Alleen zaad van rassen die in het rassenregister zijn ingeschreven mogen onder de vastgestelde naam in de handel worden gebracht. Zaadindustrieën zullen ontwikkeld worden waarbij de verschillende componenten binnen de keten van activiteiten worden ondernomen met betrekking tot de productie, verwerking, kwaliteitscontrole, behandeling, sortering, opslag, afzet en distributie van zaad voor onder meer land- en tuinbouwdoeleinden met als oogmerk het behalen van economische voordelen.

Ter bescherming van kweekarbeid bevat deze wet het kwekersrecht en het in de handel brengen van zaad van plantenrassen. Met kweekarbeid wordt bedoeld het kweken en ontwikkelen van nieuwe plantenrassen door zowel fysieke personen als rechtspersonen d.w.z. instanties of bedrijven. De veredelaar kan zijn een amateur tuinier, een producent, een wetenschapper, een plantenveredelingsinstituut of een bedrijf dat gespecialiseerd is in plantenveredeling.

In hoofdstuk 1 zijn de begripsbepalingen van deze wet opgenomen.

2. De Raad

Er wordt een Raad ingesteld die onder meer tot taak heeft het toelaten van rassen, verlenen van het kwekersrecht, registreren van rassen in het rassenregister en vaststellen van certificeringsnormen van zaad. De kosten van de Raad komen ten laste van 's landsbegroting en deze kosten worden in beginsel gedekt uit de door de minister vast te stellen vergoedingen. Het betreft onder meer tarieven voor het in behandeling nemen van aanvragen voor verlening van het kwekersrecht respectievelijk voor de toelating, met inbegrip van de uitvoering van het daarvoor benodigde technisch onderzoek zoals genoemd in artikel 13, en voor het in behandeling nemen van verzoeken om inschrijvingen en aantekeningen in het rassenregister. Als uitgangspunt geldt dat toelatingskosten in beginsel in rekening moeten worden gebracht, omdat er sprake is van een individueel toerekenbaar profijt van de toelatingsactiviteiten van de overheid. De wenselijkheid van het doorberekenen van kosten geldt bij de toelating van rassen en bij het verlenen van het kwekersrecht, aangezien de aanvrager hiervan profijt heeft, terwijl de overheid niet profiteert van een toelating of van de verlening van het kwekersrecht. Echter is het ongewenst toelatingskosten door te berekenen indien dit leidt tot onaanvaardbare rechtsongelijkheid, de doorberekening afbreuk doet aan het doel van de regeling of de concurrentiepositie onaanvaardbaar wordt geschaad. Van deze situaties is geen sprake bij de verlening van het kwekersrecht of de toelating van rassen.

Voorwaarden die gelden bij het doorberekenen van toelatingskosten zijn onder meer dat duidelijk moet zijn welke kosten worden gemaakt en welke kosten worden doorberekend. Bovendien mag het tarief dat wordt gevraagd de werkelijke kosten niet overschrijden en moet er een direct verband zijn tussen de gemaakte kosten en de te betalen vergoeding.

De voorwaarden voor het vaststellen van een tarief zijn in artikel 5 genoemd. Bij het vaststellen van de tarieven door de minister zullen deze voorwaarden in acht genomen moeten worden.

Niet alle kosten van de Raad kunnen onder de noemer toelatings- en handhavingskosten worden gebracht. De Raad zal ook beleidsondersteunende activiteiten moeten verrichten, die geen profijt opleveren voor individuele aanvragers. De kosten van de Raad zullen derhalve niet uitsluitend uit de opbrengsten van de tarieven worden gedekt, maar voor een deel ook uit bijdragen van de Staat en andere bijdragen of vergoedingen.

3. De Dienst

Op grond van artikel 6 heeft de Dienst tot doel om door middel van keuringen vast te stellen of zaad voldoet aan de krachtens hoofdstuk 5 en 6 gestelde regels. De Dienst mag bij de vervulling van zijn wettelijke taken geen winstoogmerk hebben. Een juiste behartiging van het publieke belang brengt immers met zich, dat de opgedragen taken verricht moeten worden, ongeacht de vraag of met deze taken gepaard gaande activiteiten voor de Dienst winstgevend zijn of niet.

De Dienst is gehouden om kostendekkende vergoedingen te heffen ter zake van de kosten voor de keuring of het toezicht daarop. Het gaat bij de werkzaamheden van de Dienst om toelatingskosten en om post-toelatingskosten: het door middel van keuringen vaststellen of zaad voldoet aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen en het verrichten van bedrijfscontroles om vast te stellen of nog steeds wordt voldaan aan de eisen. Voor het vaststellen van de vergoedingen door de Zaad Inspectie Dienst gelden dezelfde eisen als voor het vaststellen van vergoedingen door de Raad. Voorwaarde is derhalve dat de vast te stellen tarieven kostendekkend dienen te zijn en dat zij een rechtstreeks verband hebben met de uitgevoerde werkzaamheden.

4. Het rassenregister

In hoofdstuk 4 is de inschrijving van rassen in het rassenregister geregeld en de procedure voor het vaststellen van rasbenamingen. Dit is noodzakelijk om de basisgegevens van alle soorten rassen die relevant zijn voor een ordelijk verloop van de handel in zaad bij te houden. Het uitgangspunt is dat de rasbenaming geschikt dient te zijn om het ras te identificeren. Daartoe

dient de benaming zich in ieder geval te onderscheiden van elke andere benaming die voor een ras van hetzelfde gewas of een verwant gewas wordt gebruikt.

5. Toelating van rassen

In hoofdstuk 5 is de procedure geregeld voor de toelating en inschrijving van rassen in het rassenregister. De voorwaarden die gelden voor de toelatingsprocedure voor rassen van land- en tuinbouwgewassen verschillen per gewas en zullen afzonderlijk beschreven moeten worden, hetgeen inhoudt dat de verschillende categorieën van gewassen ook nader gedefinieerd moeten worden. De grote verscheidenheid van gedetailleerde en technische voorwaarden die voor de toelating van rassen gelden, rechtvaardigt een nadere vaststelling bij beschikking van de Minister, met als voordeel, dat er beter ingespeeld kan worden op wijzigingen van regelgeving.

6. Kwekersrecht

Hoofdstuk 6 is gewijd aan het kwekersrecht, waarin geregeld is dat voor rassen van alle gewassen van het plantenrijk, het kwekersrecht verleend kan worden. De regel is dat dit recht toekomt aan de kweker, dat wil zeggen degene die een ras zelf heeft gekweekt of ontdekt en ontwikkeld of diens rechtverkrijgende. De akte genoemd in dit hoofdstuk in de artikelen 28, 29, 30 en 35 betreft een gelegaliseerd document.

7. Vermeerderen van zaad en in de handel brengen van zaad

Zaad van rassen die zijn toegelaten moet uiteindelijk bij de teler terecht komen. Deze wet voorziet in regels om zaad van de rassen te vermeerderen. In deze wet is ook bepaald op grond waarvan de Raad leveranciers kan erkennen en registreren. Het vermeerderen van zaad is geregeld in hoofdstuk 7 en het in de handel brengen van zaad in hoofdstuk 8.

8. Overige bepalingen

In hoofdstuk 9 worden de overige zaken geregeld handelende over bestuursdwang, bezwaar en beroep, geheimhoudingsplicht, strafbepalingen en overgangsbepaling.

B. ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1

Dit artikel bevat de definities van de verschillende begrippen die in deze wet gebruikt worden. Het is van belang om de begrippen eenduidig te beschrijven, zodat er geen

interpretatieverschillen ontstaan. In sub j heeft de definitie “in de handel brengen” betrekking op bedrijfsmatige activiteiten, derhalve valt het overdragen of leveren van zaad tussen particulieren niet hieronder.

Artikel 2

De Raad functioneert op grond van specifieke deskundigheid vandaar een brede samenstelling. Er is sprake van onafhankelijke oordeelsvorming en strikte uitvoering van de taken. Participatie van het maatschappelijke middenveld is daarom bijzonder belangrijk.

De Raad dient voorzieningen te treffen opdat personen en instanties die met hem samenwerken, in de gelegenheid worden gesteld om voorstellen te doen ter verbetering van de werkwijzen en procedures. In lid 5 wordt onder niet actieve participatie verstaan het feit dat een lid 3 (drie) opeenvolgende vergaderingen zonder gegronde redenen niet heeft bijgewoond.

Artikel 3

De Raad ziet bij de uitoefening van de taken toe op een tijdige voorbereiding, een richtige uitvoering van de procedures en dat belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld een bijdrage te leveren in het kader van efficiënte dienstverlening en het doen van voorstellen ter zake. De Raad beslist over aanvragen voor toelating van plantenrassen en verleent het kwekersrecht.

Artikel 4

In dit artikel is de financiële verantwoording en de openbaarmaking geregeld. De Raad valt onder de comptabele regels van de Overheid. Dit houdt in dat het toezicht op het beheer en exploitatie aan de vereisten van openbaarheid, herkenbaarheid en transparantie moet voldoen. De bepalingen van de Wet op de Jaarrekening (S.B. 2017 no. 84) dienen ook in acht te worden genomen. De begrotingsposten moeten van een toelichting worden voorzien, waaruit blijkt op welke bij of krachtens deze wet aan de Raad opgedragen taken dan wel andere activiteiten zij betrekking hebben. De Raad is daarnaast verplicht aanmerkelijke verschillen tussen werkelijke uitgaven en inkomsten en begrote uitgaven en inkomsten lopende het jaar te melden. Een afwijking van 15% en meer zal in ieder geval als “aanmerkelijk” worden beschouwd.

Artikel 5

Bij beschikking van de Minister wordt vastgesteld op welke wijze en met welke frequentie overleg tussen de Raad en het bedrijfsleven zal plaatsvinden als het gaat om algemene

onderwerpen zoals de wijze waarop het technisch onderzoek wordt uitgevoerd en de kosten van de door de Raad of onder verantwoordelijkheid van de Raad verrichte werkzaamheden.

Het doorberekenen van kosten geldt bij de toelating van rassen en bij het verlenen van het kwekersrecht, aangezien de aanvrager hiervan voordeel heeft.

In lid 1 sub c wordt een opsomming van de diensten gegeven waarvoor tarieven zijn vastgesteld. Er moet een direct verband zijn tussen de gemaakte kosten en de te betalen vergoeding. De Raad is gehouden om kostendekkende vergoedingen te heffen voor keuring en het toezicht. Bij de werkzaamheden van de Raad gaat het om de toelatingskosten, het door middel van keuringen vaststellen of zaad voldoet aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen en het verrichten van bedrijfscontroles.

Artikel 6

De Dienst ondersteunt de Raad en is belast met de administratieve verwerking van aanvragen, het uitvoeren van zaadkwaliteitscontrole, het verrichten van het technisch onderzoek en het voorbereiden van de door de Raad te nemen beslissingen. Met het oog op de taken zullen aan de Dienst naast administratieve medewerkers ook deskundigen verbonden zijn, die zullen zorgen voor de noodzakelijke technische expertise. Onder zaadkwaliteitscontrole valt veldinspectie, bemonstering en laboratoriumcontrole van zaad volgens de voorgeschreven ISTA-regels en procedures. Erkende instanties of instituten kunnen indien nodig aangeschreven worden om de Dienst bij te staan waar nodig. Deze moeten voldoen aan de minimale vereisten en voorwaarden die de goedkeuring hebben van de Minister, gehoord de Directeur en de Raad.

Artikel 7

Lid 4 geeft een opsomming van de taken en bevoegdheden van zaadinspecteurs weer en van de activiteiten die in verband met de keuring worden verricht. Onder activiteiten vallen o.a. onderzoek naar rasechtheid en zuiverheid van zaad, bemonstering en analyse van zaad op verzoek van handelshuizen, individuele telers en kwekers. Een zaadinspecteur is bevoegd, zonder vooraf aan te kondigen, op elk redelijk tijdstip, al dan niet met behulp van de politie, elke plaats, met uitzondering van een woning, waarvan hij reden heeft aan te nemen dat daar een overtreding ingevolge deze wet is begaan, te betreden en te onderzoeken. Men kan daarbij lijsten, registers, documenten, andere zaken en voorwerpen die gevonden worden, onderzoeken en deze in beslag nemen, indien er gegronde redenen zijn dat hierdoor bewijs kan worden geleverd van het plegen van een strafbaar feit.

Artikel 8

De Raad kan niet alleen op verzoek van de aanvrager, maar ook ambtshalve een rasnaam vaststellen, doorhalen of wijzigen. De beslissingen van de Raad zullen daarom niet enkel aan de aanvrager bekendgemaakt worden, maar ook aan de houder van het kwekersrecht, eenieder die belang heeft bij de toelating van een ras of die rechten kan doen gelden op een met een rasnaam overeenstemmend merk of handelsnaam.

Een voor het rassenregister relevant gegeven is de vermelding van het technisch onderzoek, dat bij zowel de toelating van een ras als bij de verlening van het kwekersrecht noodzakelijk is om te kunnen vaststellen of aan de voorwaarden voor toelating van een ras en de verlening van het kwekersrecht is voldaan.

Er is in verband met overzichtelijkheid gekozen voor één algemeen register voor de inschrijving van zowel toegelaten rassen als voor rassen waarvoor het kwekersrecht is verleend. Om de onderlinge afstemming te bevorderen, is gekozen om één instantie, de Raad, te belasten met de besluitvorming van beide procedures. De gegevens die bij de inschrijving van een ras in het rassenregister worden vermeld, kunnen per gewas verschillen. De inschrijving in het rassenregister dient om ordening te brengen in het handelsassortiment en om de benaming te controleren. Het uitgangspunt is dat alleen zaad van rassen, die in het rassenregister zijn ingeschreven, onder de vastgestelde naam in de handel mag worden gebracht. Bij de inrichting van het rassenregister wordt rekening gehouden met de voorwaarden die gelden voor procedures bij toelating van rassen en bij verlening van het kwekersrecht.

Artikelen 9 tot en met 12

Het rassenregister wordt gepubliceerd en is toegankelijk voor iedereen. Het is voor de aanvrager van belang, dat de inschrijving zo snel mogelijk tot stand komt, daarom is in artikel 10 bepaald dat de Raad reeds tot voorlopige inschrijving kan besluiten, indien slechts een karakteriserende beschrijving is vastgesteld. Voorwaarde hiervoor is echter dat één of meer eigenschappen beschreven worden die kunnen dienen als afbakening van het ras van andere rassen. Na het onderzoek wordt de voorlopige beschrijving door een definitieve vervangen.

Artikelen 13, 14 en 15

De uitvoering van het in artikel 13 lid 1 genoemde technisch onderzoek wordt door de Dienst gedaan en kan indien nodig uitbesteed worden aan erkende instanties of instellingen zoals aangehaald in artikel 6. Bij plantenrassen, moet zowel bij de toelating van een ras als bij verlening van het kwekersrecht het technisch onderzoek plaatsvinden naar de eisen van

onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid. Uit het oogpunt van doelmatigheid en ter besparing van kosten voor het bedrijfsleven wordt voorkomen, dat het onderzoek naar deze kenmerken twee keer plaatsvindt. Artikel 13 biedt daarom de mogelijkheid om bij beschikking van de Minister regels vast te stellen m.b.t. de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder de Raad onderzoeksrapporten, die in het kader van een andere procedure met betrekking tot hetzelfde ras zijn opgesteld, kan overnemen.

De procedure voor het toelaten van rassen sluit zoveel mogelijk aan bij de procedure voor het verlenen van het kwekersrecht. Aangezien beide procedures bij de Raad zijn ondergebracht is er een keuzevrijheid voor de aanvrager en over de volgorde. Op verzoek van de aanvrager wordt het technisch onderzoek aangevuld met het nieuwheidsonderzoek bij de verlening van het kwekersrecht of het onderzoek naar de cultuur- en gebruikswaarde, bij de toelating van landbouwgewassen. Voordeel van deze werkwijze is dat betrokkene voor al zijn vragen bij één instantie terecht kan.

Een ras wordt als algemeen bekend vastgesteld, zoals genoemd in artikel 13 lid 4, indien bepaalde aspecten in overweging zijn genomen zoals het op de markt brengen van het ras, het publiceren van gedetailleerde beschrijvingen, het indienen van een aanvraag voor het kwekersrecht of het registreren van het ras in het rassenregister. Als het ras is ingeschreven, wordt het beschouwd als algemeen bekend vanaf de datum van de aanvraag, op voorwaarde dat de aanvraag ook daadwerkelijk leidt tot het verkrijgen van het kwekersrecht of registratie van het ras. Het bestaan van levend plantmateriaal in openbare plantencollecties wordt ook beschouwd als dat het ras algemeen bekend is. Het aspect van algemeen bekend kan niet beperkt worden tot nationale of geografische grenzen.

Artikel 16

De Raad onderzoekt of het ras voldoet aan de in artikel 13 genoemde criteria. Uiteindelijk beslist de Raad of het kwekersrecht kan worden verleend, waarbij tevens de beschrijving van het ras en de benaming worden vastgesteld. Het ras wordt vervolgens in het rassenregister ingeschreven waarbij wordt aangetekend, dat ten aanzien van het ras het kwekersrecht is verleend. Voor het technisch onderzoek in het kader van de verlening van het kwekersrecht geldt op grond van de artikelen 17, 18 en 19 een gelijkkluidende bepaling.

Artikel 23

Bepaald is dat het kwekersrecht zich mede uitstrekt tot de rechtstreeks uit geogost materiaal van het beschermde ras verkregen producten, indien vaststaat dat de houder van het

kwekersrecht redelijkerwijs zijn recht niet heeft kunnen uitoefenen. Er is opgenomen wanneer een ras kan worden beschouwd als te zijn afgeleid van een ander ras. Met de formulering moeten bijvoorbeeld kleurmutanten als een afgeleid ras worden beschouwd. Hierbij zijn vergelijkbare voorzieningen getroffen voor niet duidelijk onderscheidbare en hybride rassen. Dit betekent dat de kweker uit een beschermd ras, een nieuw ras afleidt waarbij de eigenschappen van het eerste ras grotendeels in stand blijven, hij het afgeleide ras slechts mag exploiteren met toestemming van de houder van het kwekersrecht van het oorspronkelijke ras. In de praktijk betekent dit dat de houder van het kwekersrecht recht heeft op een vergoeding van degene die op zijn kweekarbeid voortbouwt. De houder van het kwekersrecht kan zijn exclusief recht door een ander laten uitoefenen door verlening van licentie. De licentiehouders krijgt daarmee de bevoegdheid de hiervoren genoemde handelingen in principe te verrichten gedurende de gehele duur van het kwekersrecht. Daarnaast kan de houder van het kwekersrecht verplicht worden een licentie te verlenen, indien het algemeen belang daartoe noodzaakt. Hierbij kan worden gedacht aan de situatie waarbij het belang van de voedselvoorziening eist dat de markt gegarandeerd wordt van zaad.

Dit artikel ziet ook op de mogelijkheid ten aanzien van daarbij aan te wijzen gewassen een zogenaamd 'farmers' privilege' vast te stellen. Hieronder wordt verstaan de mogelijkheid dat gebruikers van beschermde rassen het product van de oogst, dat zij hebben verkregen door een beschermd ras binnen hun eigen bedrijf te planten, gebruiken voor vermeerderingsdoeleinden binnen hun eigen bedrijf. De voorwaarden en beperkingen van het gebruik van farmers' privilege en de aan de houder van het kwekersrecht te betalen vergoedingen zullen bij ministeriele beschikking worden vastgesteld.

Artikel 24

Voor de verlening van licentie zal duidelijk moeten zijn dat de octrooihouder zijn uitvinding alleen via het specifieke ras kan exploiteren. Indien de uitvinding ook met behulp van een ander, niet beschermd ras geëxploiteerd kan worden, is een licentie voor het beschermde ras niet nodig.

Artikel 25

In geval een houder van het kwekersrecht zijn verplichtingen als genoemd in artikel 24 niet nakomt, kan de Raad op verzoek van belanghebbenden licentie verlenen. Uiteraard komt dit pas aan de orde, indien partijen onderling niet tot overeenstemming kunnen komen.

Artikel 30

Het pandrecht heeft ook betrekking op vergoedingen die voor licenties worden ontvangen, indien een daartoe strekkend beding in de akte waarin het pandrecht is gevestigd, is opgenomen. Het leggen van beslag heeft tot gevolg dat de beslagene zijn recht niet meer vrijwillig kan vervreemden, bezwaren of door een licentie kan beperken.

Artikel 33

Aangezien het rassenregister voor iedereen toegankelijk is, kan nagegaan worden of op een ras een kwekersrecht rust. Degene die zonder toestemming van de houder van een kwekersrecht zaad van dit ras vermeedert of in de handel brengt, zal niet kunnen aanvoeren dat dit niet opzettelijk is geschied.

Artikel 34

Met het publiceren van een geregistreerd kwekersrecht wordt de gemeenschap geacht op de hoogte te zijn van de rechten die hieruit voortvloeien. De Raad en de Dienst zien er op toe dat de wet gehandhaafd dient te worden ter bescherming van het kwekersrecht.

Artikel 35

De duur van het kwekersrecht hangt samen met de termijn waarbinnen gewassen tot volle wasdom komen en de exploitatie van het kwekersrecht winstgevend wordt. Omdat het langer duurt voordat boomsoorten hun volle groei bereiken, is een langere duur van de bescherming van het kwekersrecht gerechtvaardigd.

Artikelen 35, 37, 38 en 39

Deze artikelen regelen het afstaan, de opeising, de nietigheid en de vervallenverklaring van het kwekersrecht. Afstand geschiedt door de houder van het kwekersrecht, vervallenverklaring geschiedt van rechtswege, opeising en nietigheid vinden plaats op vordering van belanghebbenden bij de rechter.

Nietigheid van het kwekersrecht is aan de orde, zodra blijkt dat het kwekersrecht ten onrechte is verleend, doordat een ras achteraf niet aan de daarvoor geldende eisen van nieuwheid, homogeniteit, onderscheidbaarheid, bekendheid en bestendigheid voldoet. De opeising heeft betrekking op de situatie waarbij het kwekersrecht is verleend aan iemand, die daarop ten onrechte aanspraak heeft gemaakt, omdat niet hij, maar een ander het ras door eigen kweekarbeid heeft ontwikkeld. Ook is het mogelijk, dat de houder van het kwekersrecht daarop

niet als enige aanspraak maakt, omdat het ras met één of meerdere personen is ontwikkeld. Uit het oogpunt van rechtszekerheid is opeising mogelijk tot maximaal vijf jaar nadat het kwekersrecht is verleend. Nietigheid kan te allen tijde worden gevorderd.

Artikelen 40 t/m 42

Deze artikelen handelen over het vermeerderen van zaad. Een registratie of erkenning kan slechts worden verleend indien de leverancier en zijn bedrijf voldoen aan de voorwaarden die in deze wet zijn opgenomen. Deze voorwaarden hebben onder meer betrekking op het productieproces, kwaliteitsbewaking, documentatie inzake het productieproces, administratie, voorzieningen voor het toezicht en de naleving.

Leveranciers kunnen verplicht worden kritische punten in het productieproces te identificeren en methoden voor controles uit te werken en toe te passen. Het nemen van monsters voor analyse, bijhouden van gegevens over de productie in een register en in de handel brengen van zaad, behoren tot de voorwaarden.

Er is ook voorzien in regels omtrent het indienen van een aanvraag voor erkenning en registratie als producent van gecertificeerd zaad en hoe die erkenning en registratie kunnen worden ingetrokken.

Artikelen 43 tot en met 46

Deze artikelen handelen over regels met betrekking tot het in de handel brengen van zaad. Bij het afwijken van de juistheid van de benaming zal een redelijke termijn tot aanpassing worden gegeven. De erkenning en registratie als leverancier worden ingetrokken indien de aanpassing niet is gepleegd na de verstreken termijn. Een monster uit elke partij geïmporteerd zaad dient door de erkende zaadimporteur aan de Dienst te worden aangeboden, zodat kan worden nagegaan of aan alle gestelde kwaliteitsnormen is voldaan.

Artikelen 47 en 48

Artikel 47 lid 6 is opgenomen ter verduidelijking van het voorkomen van de introductie, verspreiding en beheersing van plagen in planten, plantaardige producten en andere gereguleerde goederen conform de Plantenbeschermingswet 2020. De hoofdstukken 4 tot en met 8 van deze wet regelen de procedures met betrekking tot de inschrijving van rassen, het toelaten van rassen, het verlenen van het kwekersrecht, het vermeerderen en het in de handel brengen van zaad. Omdat het niet mogelijk is om alle procedurele bepalingen in deze wet op te nemen, is voorzien om bij beschikking van de Minister nadere regels vast te stellen over de

aanvragen en verzoeken die bij de Raad worden ingediend. In deze artikelen is een basis gelegd voor de implementatie van toekomstige CARICOM en internationale regelgeving in onze nationale regelgeving. Naast de opname van een algemene delegatie ter implementatie, voorzien deze artikelen in de mogelijkheid om tijdige implementatie van CARICOM-maatregelen door bij beschikking van de Minister, nadere regels vast te stellen. De Minister heeft ingevolge de bepalingen van hoofdstuk 8 de bevoegdheid vrijstelling dan wel ontheffing te verlenen voor het in de handel brengen van zaad. Uit het oogpunt van rechtszekerheid zijn de criteria hiervoor in deze wet opgenomen.

Artikel 49

Er wordt een Fonds voor beheer ingesteld om over financiële middelen te kunnen beschikken ter uitvoering van activiteiten door de Dienst. Het Fonds zal als bron van inkomsten hiervoor moeten dienen. Het is mede de verantwoordelijkheid van de overheid om ervoor te zorgen dat het fonds over voldoende financiële middelen beschikt.

Gegeven te Paramaribo, de.....

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

